

KAUKJÄRVI PYHÄJÄRVI

Lannoittamaton rantavyöhyke myös nurmikentillä 👍 Ruohonkeruuroska keräys pois ranta-alueelta 👍 Kais Ranta-alueen haravointi kasvi- ym jätteestä 👍 Lannoittamaton rantavyöhyke myös nurmikentillä 👍 Ruohonkeruuroska keräys pois ranta-alueelta

- Jyrkät rannat ja veden sameus pitävät vesikasvillisuuden vähäisenä, jolloin niistä ei ole haittaa virkistyskäytölle
- Kalaston rakenne melko hyvä: kuhakanta ts. petokalakanta hyvä, särkikalakanta ei huolestuttavan korkea Kalojen kokonaismäärä ei myöskään erityisen korkea
- Alusveden hapettomuus ei ole aiheuttanut kalakuolemia
- Todennäköinen pohjavesivaikutus - pohjavesi kirrkaampaa ja vähäravinteisempaa kuin valuma-alueelta tuleva vesi
- Järven sijainti vesistösystemin latvoilla. Yläpuolisten vesistöjen huono kunto ei vaikuta Kaukjärven veden laatuun

Pinta-ala 200 ha
Virkistyskäyttöluokka: välttävä
Suurin syvyys 19 m
Kalavesiluokka: tyydyttävä
Rantaviivaa 13 km
Raakavesiluokka: huono
Tilavuus n. 6 200 000 m³
Yleisluokka: välttävä
Näkösyvyys keskimäärin 0,6 m
Rehevyyssluokitus:
runsasravinteinen (eutrofinen)

Hajakuormitus

- Maatalousmaan osuus valuma-alueesta korkea: ravinteet, kiintoaine
- Asutus melko runsasta lähivaluma-alueella - haja-asutuksen jätevesien käsittely?
- Viettävät rannat; peltomaan eroosio ja ravinnehuuhtouma etenkin pohjoisrannalta
- "Pistemäisiä" kuormituskohteita lähellä järveä, mm. hevosten tarha-alueet
- Peltomaiden savimaa melko eroosioherkkää, saven pieni raekoko hidastaa uudelleen laskeutumista
- Veden nykyiset ravinnepitoisuudet korkeat.

Sisäinen kuormitus

- Jatkuva alusveden hapettomuus Kaukjärvessä ylläpitää fosforin liukenemista pohjasedimentistä vesimassaan
- Keväisin ja syksyisin veden täysierrot tuovat alusvedeen liuenneita ravinteita päällysvedeen ja levien saataville
- Sedimentin huono kunto, sulfidiraitaista sedimenttiä runsaasti
- Todennäköinen pohjavesivaikutus - pohjavesi voi olla melko vähähappista

Levät

- Ajoittaisia sinilevien massaesiintymiä, joiden syntymistä veden korkea fosforipitoisuus edistää

Arvoisa vastaanottaja, jos haluatte liittyä Tammelan Pyhäjärven – Kuivajärven suojeluyhdistyksen jäseneksi, ilmoittakaa seuraavat tiedot: Nimi, osoite, puhelinnumero ja sähköpostiosoite (ei pakollinen) sähköpostilla osoitteeseen: veli-jaakko.anttila1@hotmail.com tai soittamalla numeroon 050 379 9276. Jäsenmaksu on vuonna 2021 henkilöjäseneltä 15 eur ja yhteisö-yritysjäseneltä 40 eur. (Pidätämme oikeuden hintamuutoksiin tulevina vuosina).

Tiedotteen julkaisija: Tammelan Pyhäjärven-Kuivajärven Suojeluyhdistys ry

Tiedot koontanut tutkija Suvi Mäkelä
(Helsingin Yliopiston Lammin biologinen tutkimuskeskus)

- Mataluus ehkäisee kesäaikaisen happikatojen syntymistä. Loivat maastonmuodot rannan lähetyillä → eroosio mm. pelloilta ja ojauomista pienempää
- Vesitilavuus pinta-alaan nähden melko pieni → veden vaihtuvuus kohtalaisen nopeaa
- Kalaston rakenne melko hyvä: kuhakanta ts. petokalakanta hyvä, särkikalakanta ei huolestuttavan korkea, ahvenkaloja myös runsaasti
- Rantakasvillisuus ja niihin liittyvät pintalevät käyttävät valumavesien ravinteita tehokkaasti. Kasvillisuus tarjoaa hyvät elinolosuhteet vesilinnustolle ja kalojen lisääntymiselle
- Alusveden hapettomuus talvisin vain ajoittaista ja kestoaltaan lyhytaikaista
- Veden sameus rajoittaa levien ja vesikasvillisuuden kasvua syvemmissä vesissä/ranta-alueilla
- Vesistöketjussa myös yläpuolisia järviä, jotka toimivat "laskeutusaltaina" Pyhäjärvelle

Pinta-ala 2285 ha
Virkistyskäyttöluokka: tyydyttävä
Suurin syvyys 4 m
Kalavesiluokka: välttävä
Rantaviivaa 42 km (ilman saaria)
Raakavesiluokka: huono
Tilavuus n. 57 000 000 m³
Yleisluokka: tyydyttävä-välttävä
Näkösyvyys keskimäärin 0,7 m
Rehevyyssluokitus:
runsasravinteinen (eutrofinen)

Hajakuormitus

- Maatalous: ravinteet, kiintoaine
- Asutus melko runsasta lähivaluma-alueella - haja-asutuksen jätevesien käsittely
- Valuma-alueen turvemaat: humus ym. orgaaninen aines
- Matalat rannat, rantojen eroosio aallokon ja jään takia, tulvaherkät ranta-alueet

Sisäinen kuormitus

- Mataluus → sedimentin uudelleen sekoittuminen (resuspensio)
- Ajoittaiset alusveden happikatot

Historia

- Asumisjätevesien lasku järveen → ravinteiden varastoituminen sedimenttiin

Mataluus ja vesikasvillisuuden runsaus

- Pohjasedimentin jatkuva resuspendoituminen veteen tuulen vaikutuksesta → ravinteiden liukeneminen uudelleen levien käyttöön, veden sameus, ruoppausalueiden nopea uudelleen liettyminen
- Kiihtynyt umpeenkasvu, orgaanisen materiaalin kertyminen ranta-alueille
- Haitat virkistyskäytölle: kalastukselle, uimiselle, veneilylle

Levät

- Vaihtelevan runsaita sinilevien massaesiintymiä, jotka aiheuttavat ajoittain haittaa virkistyskäytölle
- Myös piileviä alkukesällä runsaasti, voivat aiheuttaa pyydysten limoittumista

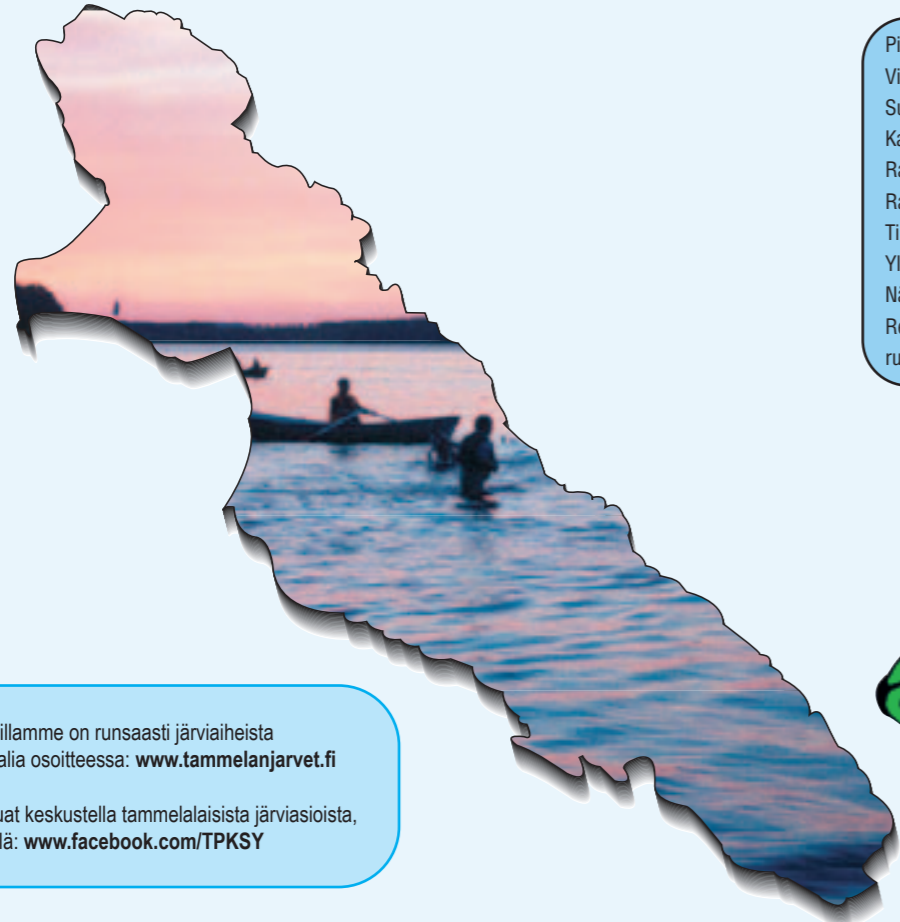

KUIVAJÄRVI

MUSTIALANLAMMI

👍 Ruohonkeruoroskan keräys pois ranta-alueelta 👍 Kaislikon niitto ja niitoksen keruu 👍 Laskeutusaltaan rakentaminen pelloilta tulevalle vedelle 👍 Ranta-alueen harvointi kasvi- ym jätteestä 👍 Lannoittamato

- Veden ravinnepitoisuus matalampi kuin Pyhäjärvässä, Kaukjärvässä tai Mustialanlammissa
- Levähaitat eivät jatkuvia/pitkäkestoisia/massiivisia
- Kalaston rakenne melko hyvä: kuhakanta ts. petokalakanta hyvä, särkikalakanta ei huolestuttavan korkea
- Rantakasvillisuus ja niihin liittyvät pintalevät käyttävät valumavesien ravinteita tehokkaasti. Kasvillisuus tarjoaa hyvät elinolosuhteet vesilinnustolle ja kalojen lisääntymiselle
- Alusveden hapettomuus vain ajoittaista, pinta-alaltaan melko pientä, ja kestoaltaan lyhytaikaista → merkitys ravinnekuormitukselle ei liene kovin suuri
- Veden sameus ja humuspitoisuus rajoittavat levien ja vesikasvillisuuden kasvua syvemmissä vesissä/ranta-alueilla
- Vesistöketjussa myös yläpuolisia järviä, jotka toimivat "laskeutusaltaina" Kuivajärvelle. Esimerkiksi valuma-alueen metsätaloustoimenpiteiden vaikutukset valumavesien laatuun eivät näy suoraan Kuivajärvässä
- Vesitilavuus pieni → veden vaihtuvuus melko nopeaa

Pinta-ala 830 ha
Virkistyskäyttöluokka: tyydyttävä
Suurin syvyys 10 m
Kalavesiluokka: tyydyttävä
Rantaviivaa 23 km
Raakavesiluokka: huono
Tilavuus n. 19 000 000 m³
Yleisluokka: tyydyttävä
Näkösyyvyys keskimäärin 1 m
Rehevyyssluokitus:
runsasravinteinen (eutrofinen)

Kotisivuillemme on runsaasti järvi aiheista materiaalia osoitteessa: www.tammelanjarvet.fi

Jos haluat keskustella tammelalaisista järvasioista, käy täällä: www.facebook.com/TPKSY

Hajakuormitus

- Maatalous: ravinteet, kiintoaine.
- Turvetuotanto: orgaaninen aines, humus - kuluttaa happea, humukseen sitoutuneet ravinteet - potentiaalisesti leville käyttökelpoista
- Matalat rannat alttiit tulvavesille, myrskyallokon tai jään kuluttavalle vaikutukselle

Sisäinen kuormitus

- Ajoittaiset happikadot
- Tuulen aiheuttama sedimentin resuspensio matalilla alueilla

Mataluus ja paikoitellen liiallinen vesikasvillisuus

- Kiihtynyt umpeenkasvu, orgaanisen materiaalin kertyminen ranta-alueille
- Haitat virkistyskäytölle: kalastukselle, uimiselle, veneilylle

Sijainti vesistöketjussa

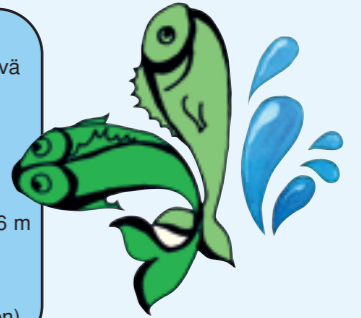
- Yläpuolisten järvien ja virtavesien veden laadulla suuri merkitys Kuivajärven tulevan veden laatuun

- Veden sameus vähentää kasvillisuudelle ja leville sopivan vyöhykkeen pinta-alaa - rantojen kasvittuminen ei vakava ongelma
- Riuskanojan allas vähentää järveen tulevaa kuormitusta
- Pieni vesitilavuus nopeuttaa järven "toipumista" kuormituksen vähentämisen tai kunnostustoimenpiteiden jälkeen

Pinta-ala 23 ha
Virkistyskäyttöluokka: välttävä
Suurin syvyys 15 m
Kalavesiluokka: huono
Rantaviivaa 2,5 km
Raakavesiluokka: huono
Näkösyyvyys keskimäärin 0,6 m
Yleisluokka: välttävä
Rehevyyssluokitus:
runsasravinteinen (eutrofinen)

Hajakuormitus

- Maatalousmaan osuus valuma-alueesta korkea: ravinteet, kiintoaine
- Kaukjärvestä tuleva vesi myös melko runsasravinteista
- Peltomaiden savimaa melko eroosioherkkää, saven pieni raekoko hidastaa uudelleen laskeutumista
- Veden nykyiset ravinnepitoisuudet korkeat

Sisäinen kuormitus

- Jatkuva alusveden hapettomuus ylläpitää fosforin liukenemista pohjasedimentistä vesimassaan
- Keväisin ja syksyisin veden vajavaiset täyskierrot tuovat alusvedeen liuennut ravinteita päällysveteen ja levien saataville

Alusveden happikadot

- Todennäköinen pohjavesivaikutus - pohjavesi voi olla melko vähähappista
- Hapeton kerros voi ulottua jopa 4 metrin syvyyteen
- Pitkien jääpeitteisten kausien aikana hapettomuus voi aiheuttaa kalakuolemia

Levät

- Huomattavan suuria leväesiintymiä kesäisin. Leväpiikit voivat olla lähes täysin sinilevien aiheuttamia
Levämaksimeita esiintyy säännöllisesti

Lisää tietoa järvistä:

Ala-Opas, P. 2002: Maa- ja metsätalouden vesistövaikutusten kokonaisvaltainen hallinta ja valuma-alueeseen soveltaminen. Kalatutkimukset. Moniste 20 s.

Haapasilta, S. 1999: Tammelan Pyhäjärven, Kaukjärven, Kuivajärven ja Suujärven pohjasedimentit, järvien rehevöityminen ja kunnostusmahdollisuudet. Pro Gradu- tutkielma. Turun yliopisto, Geologian laitos. 99 s.+liitteet

Lappalainen, E., Huttunen, M. 1998: Tammelan Pyhä- ja Kuivajärven kesän 1998 koekalastusraportti. Moniste.

Lappalainen, E., Huttunen, M. 1998: Tammelan Kaukjärven koekalastusraportti kesältä 1998. Moniste.

Life for Lakes - hankkeen nettisivut: <http://www2.agronet.fi/lflwww/>

Nyholm, A-M, Jansson, H., Puronummi, N., Nyholm, R., Ala-Opas, P., Hakala, I., Huitu, E., Mäkelä, S., Tulonen, T., Arvola, L. 2003: Valuma-alueen ja vesistön välisen vuorovaikutuksen arviointi. Maa- ja elintarviketalous 38. 75 s.

www.mtt.fi/met/pdf/met38.pdf

Salonen, V-P., Haapasilta, S. 1997: Tammelan Kaukjärven, Kuivajärven ja Pyhäjärven rehevöityminen ja sedimentit. Ympäristögeologian tutkimusmenetelmäkurssi, tutkimusraportti. Turun yliopisto, maaperägeologia 15.8.1997.